

Projectplan Helomavaart / Lemsterweg
(recreatieve voorzieningen sportvisserij)

Versie 1.0a

Contactpersonen	3
Gegevens aanvragende partij	4
Contactgegevens gemeente Weststellingwerf.....	4
Achtergrond informatie.....	4
Contactgegevens Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen	4
Aard en doel van de vereniging	4
Aantal aangesloten leden	5
Doel van de samenwerking en samenwerkende partijen	5
Verdeling van de bevoegdheden.....	6
Achtergrondinformatie.....	7
Belang van het project voor de hengelsport.....	11
Algemeen	11
Recreatie	11
Wedstrijdvisserij	11
Ambities.....	11
Beschrijving van de activiteiten	13
Werkzaamheden.....	13
Planning	13
Bijlagen.....	14
Bijlage I (dwarsprofiel eindsituatie Helomavaart).....	14
Bijlage II (verwachte eindsituatie).....	15
Bijlage III (bovenaanzicht steiger).....	16
Bijlage IV (zijaanzicht steiger)	17

Contactpersonen

Provincie Fryslân

Sector Provinciale Waterstaat

District Gorredijk

H. Schuurmans

(clusterleider)

Tel. 0513-482140

Fax. 0513-463786

E-mail h.schuurmans@fryslan.nl

Gemeente Weststellingwerf

Afdeling welzijn, Onderwijs en Sport

P.D. Kaastra

(beleidsmedewerker recreatie)

tel. 0561-691272

p.kaastra@weststellingwerf.nl

Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen

Federatiekantoor

R. Groenewold

Tel. 0566-624455

Fax 0566-624242

E-mail ffvs@visseninfriesland.nl

Federatiebestuur

S. D. van der Meer

(bestuurslid wedstrijdzaken)

0512-331780

H.S.V. de Snoek, Wolvega

T.T. Koopman

(voorzitter)

Tel. 06-53725821

Fax 0561-614334

E-mail t.koopman@desnoek.nl

Jac. Booij

(secretaris)

Tel. 0561-615793

jac.booij@desnoek.nl

Gegevens aanvragende partij

Contactgegevens gemeente Weststellingwerf

Postbus 60
8470 AB Wolvega

Achtergrond informatie

De gemeente Weststellingwerf heeft in het beleidsplan voor de periode 2002-2006 ten aanzien van recreatie en toerisme een belangrijke aanzet gedaan voor het ontwikkelen van het toerisme in de gemeente. Belangrijk onderdeel van het beleidsplan is dat recreatie en toerisme in harmonie staan ten opzichte van de natuurwaarden. Hierbij is de doelstelling dat Weststellingwerf recreatief gezien op de kaart gezet moet worden. In het plan wordt specifieke aandacht besteed aan de kleinschalige recreatie. Verder wordt in het plan gesteld dat de bekendheid van de streek en daarmee de aantrekkingskracht voor recreatief verblijf daar waar mogelijk vergroot moeten worden.

De hengelsport is bij uitstek een voorbeeld van kleinschalige recreatie waarin de gemeente in het kader van de beleidsdoelstellingen van het college van burgemeester en wethouders, willen investeren. Dit is de reden dat de gemeente besloten heeft samen met de provincie en de georganiseerde hengelsport in zee te gaan. Doel is de aanleg van hengelsportmogelijkheden langs de Helomavaart ter hoogte van de Lemsterweg.

Omdat de georganiseerde hengelsport in Friesland goed georganiseerd is, is besloten de daadwerkelijke aanvraag van de subsidie en de uitvoer van het project grotendeels bij de georganiseerde hengelsport te beleggen. De aanvraag van de subsidie door de hengelsport uit naam van de gemeente Weststellingwerf is hier een logische gevolg van.

Contactgegevens Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen

Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen
Biensma 27
9001 XZ Grou

Aard en doel van de vereniging

De Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen is de overkoepelende organisatie van 35 Friese hengelsportverenigingen waarbij in totaal ca. 24.500 sportvissers zijn aangesloten. De Federatie is op haar beurt weer aangesloten bij de Nederlandse Vereniging Van Sportvissersfederaties (NVVS), die is gevestigd in Amersfoort. Het algemeen bestuur van de Federatie bestaat uit 11 personen, waaronder de voorzitter, de secretaris en de penningmeester (dagelijks bestuur). Daarnaast kent de Federatie een aantal commissies, te weten de Commissie Water- en Visstandbeheer, de Wedstrijdcommissie en de Jeugdcommissie. Het algemeen bestuur en de commissies worden bij de uitvoering van hun werkzaamheden ondersteund door 2 professionele medewerkers op het eigen kantoor van de Federatie in Grou.

De Federatie houdt zich bezig met:

- het behartigen van de belangen van de sportvisserij in Friesland en het bevorderen van de sportvisserij als sportieve recreatie;
- het behartigen van de belangen van haar leden;
- het behartigen van de belangen van de aangesloten sportvissers en van alle overige personen die in Friesland de sportvisserij beoefenen;
- het bevorderen dat zoveel mogelijk aangesloten sportvissers in zoveel mogelijk viswater tegen redelijke kosten kunnen vissen;
- de uitgifte van de vergunningen aan de verenigingen;
- ondersteuning van de aangesloten verenigingen op het gebied van water- en visstandbeheer, jeugdbegeleiding, voorlichting, promotie e.d.;
- organisatie van de wedstrijden om het Fries kampioenschap en de selectiewedstrijden inzake deelname aan de wedstrijden om het Nederlands kampioenschap;

Aantal aangesloten leden

De Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen behartigt de belangen van ruim 24.500 georganiseerde sportvissers in Friesland.

Doel van de samenwerking en samenwerkende partijen

In het project werken de provincie Friesland, de gemeente Weststellingwerf, de hengelsportvereniging De Snoek te Wolvega en de Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen samen. De samenwerking is bedoeld om te komen tot uitbreiding van de recreatieve en georganiseerde hengelsportmogelijkheden in combinatie met het behoud van een belangrijke ecologische verbindingszone, een goede oeververdediging langs de Lemsterweg en het op diepte brengen van de vaargeul in de Helomavaart.

Verdeling van de bevoegdheden

De bevoegdheden binnen het project zijn als volgt verdeeld:

- De uitvoering van de baggerwerkzaamheden en het plaatsen van de oeververdediging gebeurt onder verantwoordelijkheid van de provincie Friesland, sector Provinciale Waterstaat. Daarnaast verzorgt de provincie het toezicht / de directie op het project.
- De gemeente Weststellingwerf is opdrachtgever voor het aanbrengen van de oeververdediging.
- De aanleg van de vissteigers en de financiering hiervan wordt uitgevoerd door de Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen in samenwerking met de hengelsportvereniging De Snoek te Wolvega.
- De Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen voert de projectadministratie.
- De Federatie Friesland van Sportvissersverenigingen verzorgt de onderzoeken naar en de aanvraag van subsidie(s)
- H.S.V de Snoek uit Wolvega verzorgt de projectleiding bij de daadwerkelijke bouw van de steigers.

Achtergrondinformatie

In de gemeente Weststellingwerf neemt evenals op veel andere plaatsen in Nederland, het aantal visplaatsen steeds verder af. De oever van één van de belangrijkste wateren in de gemeente, de Heloma- of Jonkersvaart, is tussen de aansluiting met de Tjonger en de Oldelaamsterbrug vrijwel geheel onbereikbaar geworden voor dagrecreatie en hengelsport.

Tot ongeveer 15 jaar geleden was de Helomavaart een plek bij uitstek voor het organiseren van een landelijk bekende viswedstrijd. Deze wedstrijd, die in samenwerking met de lokale middenstandsvereniging in Wolvega georganiseerd werd, trok jaarlijks ruim 150 sportvissers uit het hele land. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze wedstrijd landelijk in hoog aanzien stond. Naast wedstrijdvisser trok deze oever in het verleden ook veel recreatieve vissers die vaak voorzien van aanhang, voor een aantal dagen neerstreken in de gemeente. Door de combinatie van recreatieve mogelijkheden in combinatie met hengelsportmogelijkheden werd in die tijd regelmatig aandacht aan de omgeving besteed in landelijke en internationale hengelsportbladen. Gevolg was dat in de jaren '80, sportvissers uit diverse Europese landen meerdaagse vistrips naar de gemeente Weststellingwerf organiseerden.

Helaas zijn gedurende de laatste jaren steeds meer visplekken langs diverse wateren in Zuidwest Friesland verdwenen door o.a. de aanleg van natuurlijk-vriendelijke oevers. Dit heeft tot gevolg gehad dat de recreatieve hengelsportmogelijkheden ook in de gemeente Weststellingwerf, sterk afgenomen zijn. Omdat het verdwijnen van mogelijkheden voor de recreatieve visserij in strijd is met het beleidsbesluit Binnenvisserij van september 1999, is het idee ontstaan de oever van de Helomavaart weer toegankelijk te maken.

Vanuit de georganiseerde hengelsport wordt thans gezocht naar een mogelijkheid om de situatie langs de Helomavaart weer op het niveau te brengen van ongeveer 15 jaar geleden. Als dat lukt ontstaat de mogelijkheid om er opnieuw jaarlijks een grote wedstrijd te organiseren en zullen zeer waarschijnlijk opnieuw veel recreatieve sportvissers de gemeente Weststellingwerf gaan bezoeken. De verwachting is dan ook dat uitvoering van het project de aantrekkingskracht van de gemeente Weststellingwerf uit recreatief oogpunt zal versterken.

Nu er tegelijk duidelijke plannen bestaan om de Helomavaart uit te baggeren ontstaat er een unieke kans om werk met werk te maken. Het terugbrengen van de oeverstrook langs de Helomavaart in een dusdanige staat dat het mogelijk is er weer hengelsportwedstrijden te organiseren, het verbeteren van de oeververdediging en het behouden van de huidige natuurwaarden, uit te voeren in één project, betekent een uiterst doelmatige aanpak van de op te lossen problemen.

Met de eigenaar van de oever, de gemeente Weststellingwerf en de waterbeheerder, de provincie Friesland, is reeds overleg geweest over deze bijna unieke mogelijkheid om werk met werk te combineren. In dit document wordt aan de hand van een korte projectbeschrijving uit de doeken gedaan hoe de gemeente Weststellingwerf, de provincie Friesland en de georganiseerde hengelsport denken dit project uit te kunnen voeren.

Beschrijving van het project

In het kader van het op diepte houden van de Friese boezem en de instandhouding van de Staande Mastroute, moet de Helomavaart tussen de Tjonger en de aansluiting met de Linde op diepte gebracht worden. De provincie Friesland is voornemens het baggeren te starten in de loop van 2004. De vrijkomende baggerspecie moet worden afgevoerd.

Door de steeds intensievere recreatieve scheepvaart en door inklinking is een gedeelte van ongeveer 2,5 kilometer

Vergevorderde afkalving Helomavaart

oever langs de Lemsterweg weggeslagen en/of onder water komen te staan. Op termijn zal dit leiden tot een bedreiging van de stabiliteit van de Lemsterweg. De gemeente Weststellingwerf onderkent dit gevaar en wil daarom tot actie overgaan. Bescherming van de oever heeft als gunstig neveneffect dat afslag niet binnen de kortste keren in de te baggeren vaargeul terecht komt.

De georganiseerde hengelsport wil het genoemde gedeelte oever weer beschikbaar maken voor bevissing door het plaatsen van vissteigers. Hierdoor kan de Helomavaart weer opgenomen worden in het provinciale wedstrijdparcours. Tevens wordt het water aantrekkelijk voor ruim 24.500 georganiseerde sportvissers in Friesland.

Het project draagt verder bij aan:

- het verbeteren van de recreatieve en toeristische mogelijkheden in het gebied.
- het verbeteren van de infrastructuur door uitvoering te geven aan het hoofddoel van het Friese Meren project. Door het baggeren van de Helomavaart wordt gezorgd voor verbetering van de verbinding van de Friese vaarroutes met de kop van Noordwest Overijssel.
- verbetering van de kwaliteit van bestaande voorzieningen en uitbreiding van voorzieningen op bovenregionale schaal.
- de recreatieve hengelsportmogelijkheden in Zuidwest Friesland.
- de doelstellingen van beleidspunt 12 van het beleidsbesluit binnenvisserij. Hierin wordt beschreven dat de bereikbaarheid van viswateren in het kader van het reguliere recreatiebeleid, daar waar mogelijk, verbeterd moet worden.
- het behoud en de terugwinning van de ecologische verbindingszone aan de westoever van de Helomavaart ter hoogte van de Lemsterweg.

De provincie zal de baggerwerkzaamheden om de Helomavaart weer op de gewenste diepte te krijgen uitvoeren. Om te voorkomen dat de nieuwe

vaargeul weer spoedig gaat dichtslibben en de Lemsterweg door afslag instabiel wordt zal een oeververdediging van stortsteen aangelegd worden. De werkzaamheden hiervoor worden eveneens uitgevoerd door de provincie. Een schets van de eindsituatie is beschikbaar in bijlage I.

Ten behoeve van de fundering van de in een later stadium te plaatsen vissteigers door de georganiseerde hengelsport, zullen de koppen van de perkoenen die onderdeel van de beschoeiing vormen, op regelmatige afstand, voldoende ver boven de steenbestortingsconstructie aangebracht worden. Ook hier zorgt de provincie in overleg met de hengelsport voor de uitvoering. Voor de bereikbaarheid van de steigers, zal de provincie er op toezien dat op regelmatige afstanden geringe verhogingen in het plas-dras gebied tussen de Lemsterweg en de steenbestorting achter de nieuwe oeververdediging worden aangelegd.

De gemeente Weststellingwerf stelt de oever langs de Lemsterweg beschikbaar voor het storten van baggerspecie conform de geldende milieueisen. De gemeente is bereid mee te werken aan de realisatie van de oeverbescherming. Hoe de eindsituatie er uit komt te zien is weergegeven in bijlage II.

Belang van het project voor de hengelsport.

Algemeen

In een steeds drukker en snellere maatschappij zijn mensen steeds meer op zoek naar rust en ontspanning. Hengelsport biedt deze mogelijkheid volop. Het is dan ook van het grootste belang dat de hengelsportmogelijkheden in Friesland behouden worden en daar waar mogelijk uitgebreid worden. De laatste jaren is er een duidelijke trend te zien waaruit blijkt dat de hengelsport als vrijetijdsbesteding steeds meer aantrekkingskracht krijgt. Mannen, maar ook vrouwen en kinderen zijn steeds meer aan de waterkant te vinden. Het is dan ook van het grootste belang dat de meer dan 1 miljoen sportvisser de mogelijkheid krijgen een plek te vinden aan de waterkant. Uit onderzoek van het NIPO blijkt de laatste jaren een sterke groei van het aantal sportvissers terwijl de hengelsportverenigingen steeds meer moeite krijgen de bestaande vislokaties te behouden. Het Helomavaart project biedt hiervoor een unieke kans.

Recreatie

Door de goede bereikbaarheid per auto en de gunstige ligging vlak bij camping De Driesprong in Langelille is het traject na de afronding van het project bij uitstek geschikt voor de recreatieve sportvisserij. Doordat de Helomavaart onder de economische vaarwateren valt, kan de recreatieve sportvisser die uitsluitend in het bezit is van een sportvisakte uitstekend terecht langs de Helomavaart.

Daarnaast biedt de Helomavaart goede mogelijkheden voor de steeds groter wordende groep recreatieve 55+ vissers van H.S.V. de Snoek om straks weer eens wat vaker in eigen gemeente een hengeltje uit te gooien.

Wedstrijdvisserij

In Friesland loopt het aantal plaatsen voor sportvissers door het ontstaan van steeds meer natuurlijke oevers steeds verder terug. Met name de lokaties voor het organiseren van clubwedstrijden en federatieve wedstrijden waaraan tussen de 50 en 150 vissers deelnemen, wordt zienderogen minder. Door de unieke kansen die dit project biedt, kan de georganiseerde wedstrijdvisserij voor het eerst sinds jaren weer een wedstrijdparcours toevoegen aan de bestaande mogelijkheden. Dit wedstrijdparcours zou dankzij het slagen van het Holmavaart project het eerste en voorlopige enige wedstrijdparcours in Zuidwest Friesland betekenen ten zuiden van de Tjonger, waar maximaal 150 wedstrijdvisseren deel kunnen nemen.

Ambities

Hengelsportvereniging De Snoek uit Wolvega is al geruime tijd bezig de wedstrijd mogelijkheden in de eigen gemeente te herwinnen. Dit biedt de mogelijkheid de wedstrijdvisserij in de regio verder te ontwikkelen. Op dit moment worden vrijwel alle wedstrijden van de vereniging buiten de gemeente en zelfs buiten de provincie gevestigd. Het Helomavaartproject kan hier verandering in brengen.

Binnen de vereniging bestaan ook plannen om jaarlijks weer een grote nationale wedstrijd te organiseren. Helaas kunnen deze plannen op dit moment niet uitgevoerd worden door gebrek aan geschikt wedstrijdwater. De verwachting is dat de wedstrijd net als in het verleden weer sportvissers uit het hele land zal trekken.

Wordt dit weer een alledaags beeld langs de Helomavaart?

Positief neveneffect van deze ambitie is dat de recreatieve sector en de lokale middenstand baat zullen hebben bij dit initiatief. Juist omdat recent uit een rapport van Ingenieursbureau Oranjewoud gebleken is dat recreatie een belangrijk speerpunt voor de regio moet worden, is het slagen van dit project van groot belang.

Europees kampioenschap 2003 in Vries

Naast de ambities op lokaal niveau heeft de Friese Federatie de ambitie om het aantal wedstrijdparcoursen in Friesland uit te breiden. Het parcours langs de Helomavaart biedt de Federatie Friesland van Sportvissers de mogelijkheid deze ambities waar te maken. Samen met het parcours aan het Prinses Margrietkanaal in Kootstertille en het parcours langs de Hooivaart bij Tijnje kan de Helomavaart in de toekomst de continuïteit van de wedstrijdvisserij in Friesland waarborgen. Of dit zal leiden tot

erkenning als internationaal wedstrijdparcours? De ambitie is er in elk geval dit te realiseren door de aanleg van de 150 vissteigers.

Beschrijving van de activiteiten

Werkzaamheden

In het project worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- op diepte brengen van de vaargeul door baggeren door een nog in te huren contractpartij (valt buiten dit project).
- aanbrengen van een oeververdediging door een nog in te huren contractpartij.
- ophogen en aanbrengen van baggerspecie op het traject langs de Lemsterweg door een nog in te huren contractpartij.
- aanbrengen van fundering voor vissteigers door een nog in te huren contractpartij.
- plaatsing van de vissteigers door inzet van eigen vrijwilligers.

Planning

De eerste fase, bestaand uit het op diepte brengen van de vaargeul en het aanbrengen van de oeververdediging, is gepland voor het voorjaar van 2004.

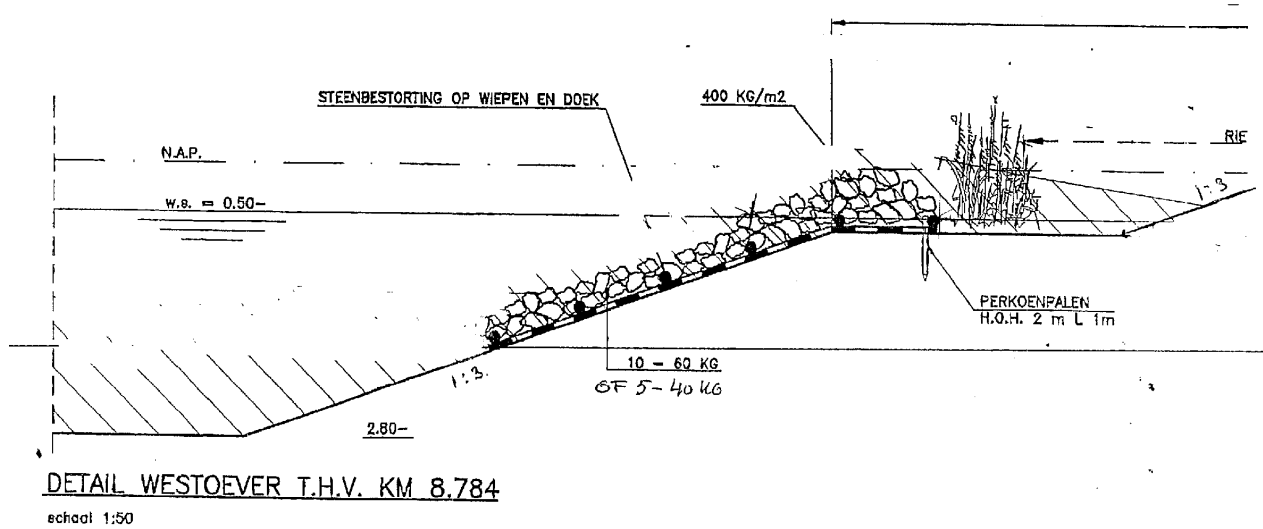
De tweede fase bestaand uit het plaatsen van vissteigers is gepland voor 2005.

Afhankelijk van het moment van starten van de tweede fase, is de doelstelling het totale project medio 2006 af te ronden.

Bijlagen

Bijlage I (dwarsprofiel eindsituatie Helomavaart)

Door de oever te beschermen met stortsteen (zie bijlage I voor de tekening) op wiepen en doek die wordt vastgezet met perkoenpalen, kunnen de genoemde palen dienen als fundering voor het aanbrengen van steigers. Een gedeelte van de baggerspecie kan vervolgens worden gebruikt voor het aanbrengen van kleine dammetjes tussen de Lemsterweg en de steigers, zodat ook de spontaan onstane plas-dras oever in stand gehouden kan worden.

Bijlage II (verwachte eindsituatie)

Onderstaande foto's geven een beeld van de verwachte eindsituatie na aanleg van de oeververdediging met stortsteen en de vissteigers. De foto's zijn gemaakt langs het Prinses Margrietkanaal bij Kootstertille. Hier is enkele jaren geleden een vergelijkbaar project uigevoerd.

Oeverbegroeiing na aanleg van de steenstort oeververdediging.

Zijaanzicht van de vissteigers geplaatst op perkoenpalen fundering

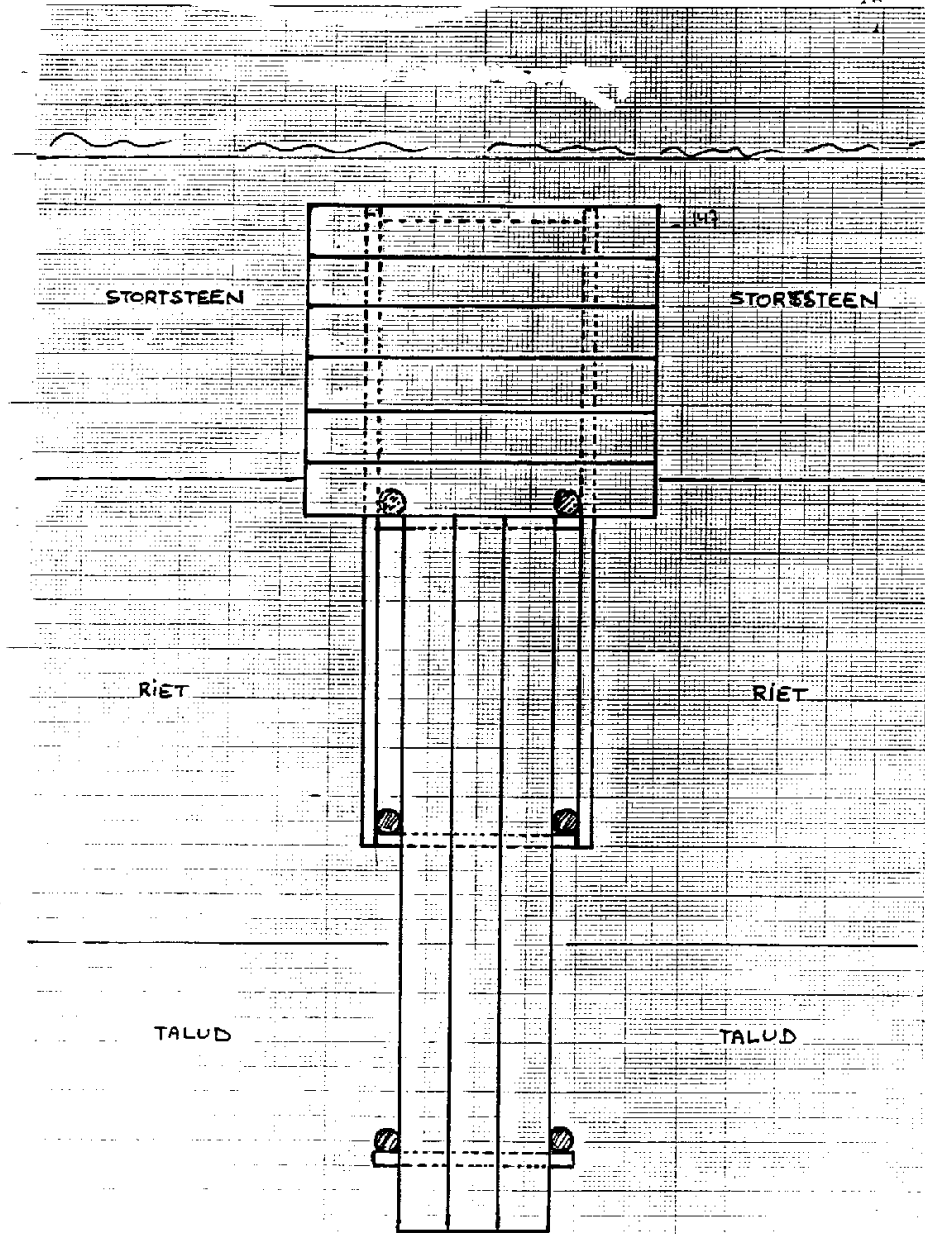
Zijaanzicht oever na plaatsing vissteiger.

Achteraanzicht van de vissteiger.

Bijlage III (bovenaanzicht steiger)

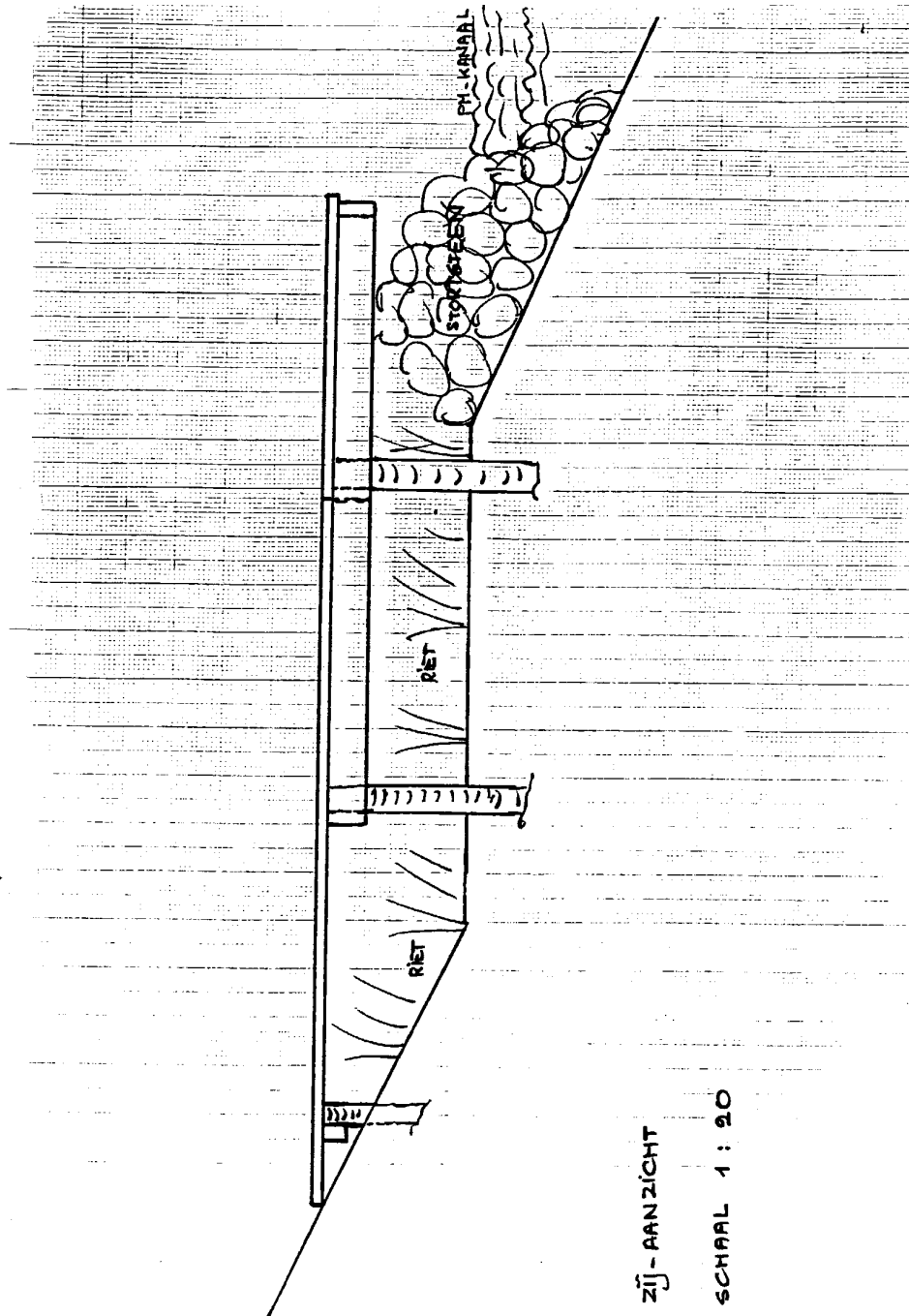
Tekening van de te plaatsen vissteigers naar model van de steigers in Kootstertille. Opzet is dit type steiger te plaatsen zonder het achterste plankier. Langs de Helomavaart is de situatie anders. De toegang naar de steigers wordt gecreeerd door het aanbrengen van een aantal kleine verhogingen in het plas-dras gebied.

BOVEN-AANZICHT

SCHAAL 1:20

Bijlage IV (zijaanzicht steiger)

De steigers zullen bij invulling van het volledige traject op onderlinge afstanden van 15 meter langs de oever geplaatst worden.